

NYHETSREV FOR FISK OG HAV

Vel overstått sommer!

For øvrig en sommer som etter signede har bidratt til høye havtemperaturer i nord. Vi får vurdere om dette er et gode eller et onde. Lakselusa sprer seg, om ikke annet:-).

I EU går man nå inn i viktige og interessante tider, med en ny Kommisjon, der en havpakt er annonsert av Kommissjonspresident von der Leyen, som en av hennes politiske prioriteringer. Sammen med dette, og som annonsert i forrige nyhetsbrev, så er EUs felles fiskeripolitikk (CFP) under revidering, med nevnte havpakt som støtte. I dette nyhetsbrevet går vi litt mer i dybden av denne revideringen, og ser litt på utviklingen av CFP, og hvorfor denne revideringen er viktig å følge med på, og påvirke, selv om Norge ikke er en for del av dette politikkområdet. Stikkordene er: Alt henger sammen med alt.

Ellers i dette nyhetsbrevet kan du lese om EUs nye Naturrestaureringslov, om EUs mulige nye verktøy for håndtering av ikke-bærekraftig fiske på fellesbestander i ikke-EU-land (joda; vi vet at dette er en noe tung tittel:-)), at det er dårlig stelt i Østersjøen, at kunstig intelligens er på vei inn i fiskeriforvaltningen og at det har kommet en ny rapport om tekniske tiltak for bærekraft.

Mange av dere har kanskje opplevd både en het sommer og varmt sjøvann. I dette nyhetsbrevet kan du også finne den siste episoden av Euronews Ocean-serien om marine hetebølger, produsert i samarbeid med Kommissjonen.

Sist, men ikke minst, den 16. september undertegnet Norge og EU avtale om 12 tollfrie importkvoter. Dette er et av resultatene av de langvarige forhandlingene mellom Norge og EU om en ny periode med EØS-midler – som er EØS-landenes bidrag til sosial og økonomisk utjevning i Europa.

Vi avslutter som vanlig nyhetsbrevet med en oversikt over kommende arrangementer og høringer.

God lesning!

Vennlig hilsen
Nils Kristian Sørheim Nilsen
Direktør / Dr.polit

I NYHETSREVET

EUS FELLE FISKERIPOLITIKK
CFP

REFORM AV DEN FELLE
FISKERIPOLITIKKEN I 2013
(CFP2013)

**NATURRESTAURERINGSLOVEN: ET
GODT EKSEMPEL PÅ HVORDAN
EUS SEKTOROVERGRIPENDE, NYE
LOVVERK, VIL HA INNVIKNING PÅ
NORSK FISKERIFORVALTNING**

NORGE OG EU UNDERTEGNET
AVTALE OM 12 TOLLFRIE
IMPORTKVOTER

DÅRLIG STELT I ØSTERSJØEN

KUNSTIG INTELLIGENS FOR Å
OPPNÅ BÆREKRAFTIGE
FISKERIER?

KOMMENDE HØRINGER OG
ARRANGEMENTER

EUs felles fiskeripolitikk CFP

I denne utgaven tar vi som sagt en ny titt inn i det viktigste fiskeripolitiske tiltaket i EU for tiden: Revideringen av EUs felles fiskeripolitikk (CFP). Den første høringen i denne rulleringsrunden – som har som formål å evaluere effekten av CFP - kom 20. juni i år, og ble avsluttet 6. september. En rapport fra denne høringen er ventet i begynnelsen av 2025.

Litt historikk om CFP

Opprinnelig var CFP en del av EUs felles landbrukspolitik (CAP), og de hadde felles mål om å øke produktiviteten, stabilisere markedene, være en kilde til sunn mat, og sikre rimelige priser for forbrukerne.

Over tid utviklet CFP seg til en egen politikk med egen lovgivning og strukturelle rammer, inkludert den felles markedsorganiseringen som ble innført i 1970. Etter hvert som flere land med betydelige fiskeriressurser og flåter ble med i EU, måtte politikken ta opp spørsmål som ressursbevaring og internasjonale relasjoner, spesielt etter etableringen av eksklusive økonomiske soner (EEZ).

Reform av den felles fiskeripolitikken i 2013 (CFP2013)

Den siste reformen fra 2013 er basert på tre hovedpilarer:

- Den nye felles fiskeripolitikken (forordning (EU) nr. 1380/2013)
- Den felles markedsordningen for fiskeri- og akvakulturprodukter (forordning (EU) nr. 1379/2013)
- Det nye europeiske hav- og fiskerifondet (forordning (EU) nr. 508/2014)

CFP2013 skulle sikre at fiskeri- og akvakultursektorene ble miljømessig bærekraftige på lang sikt, og ble forvaltet på en måte som er i samsvar med målene om å oppnå økonomiske, sosiale og sysselsettingsmessige fordeler. De viktigste punktene er:

- Oppmerksomhet på **de miljømessige, økonomiske og sosiale dimensjonene** ved fiskerier
- Bestandsforvaltning med maksimalt bærekraftig utbytte for alle forvaltede bestander.
- Bestandsforvaltningen basert på vitenskapelige råd.
- Gradvis innføring av en landingsplikt innen 2019, som nå er fullt ut trådt i kraft.
- Fortsatt anvendelse av de såkalte flerårige planene (MAPs) for å forvalte fiskeriene i ulike havbassenger.
- Tekniske tiltak for å styre hvordan, hvor og når det kan fiskes.
- Desentralisere beslutningstaking (regionalisering) slik at EU-land med forvaltningsinteresser kan foreslå detaljerte tiltak, som Kommisjonen deretter kan vedta som delegert eller gjennomføringsrettslig handling og gjennomføre dem i EU-lovgivningen
- Et fiskerikontrollsystem som sikrer overholdelse av CFP-reglene, inkludert bekjempelse av ulovlig, urapportert og uregulert fiske.
- Handelsstandarder med hensyn til merking, kvalitet og sporbarhet.
- Flåtekapasitetstak per EU-land i kombinasjon med EU-landenes forpliktelse til å sikre en stabil og varig balanse mellom fiskekapasitet og fiskekvoter over tid.
- Bærekraftsprinsippet gjelder også for EU-fartøy som fisker utenfor EUs farvann. Kommisjonen gis myndighet til å forhandle og inngå partnerskapsavtaler om bærekraftig fiskeri på vegne av EU med visse partnerland utenfor EU.
- Bærekraftig akvakultur gjennom flerårige nasjonale planer

Som vi ser, var miljøfokusert sterkt til stede da CFP2013 ble vedtatt. For de som har lest våre nyhetsbrev opp gjennom årene, har nok lagt merke til at bærekraft, miljø og klima i større og større grad setter agendaen for EUs politikk på dette området. Dette gjelder spesielt etter at Green Deal ble presentert av Kommissjonspresident Ursula Von der Leyen i 2019. I 2020 ble det rullet ut et utall strategier, programmer og handlingsplaner – som skulle lede frem til et klimanøytralt kontinent i 2050. Green Deal er imidlertid også en grønn vekststrategi, basert på en digital og industriell omstilling/utvikling – der også Europa skal bli mer selvforsynt av ...alt.

Sommeren 2021 presenterte Kommisjonen *Fit for 55* – deres forslag til reguleringer for hvordan EU skal oppnå 55 % kutt i klimagassutslippene innen 2030. Dette er den største, samlede lovpakken som er presentert på verdensbasis, og som berører alle samfunnssektorer. Det som karakteriserer pakken, er at den er svært sektorovergripende. I EU er tendensen at alt henger sammen med alt – der blant annet også miljø- og klimapolitikk også blir fiskeri- og havpolitikk, og matpolitikk, og handelspolitikk, og sikkerhetspolitikk osv. Dette er også grunnen til at denne bærekraftsbølgen vil påvirke norsk fiskeri- og havbruksnæring, selv om vi ikke er en formell del av CFP: De sektorovergripende forordningene og direktivene som i stor grad vil bli tatt inn i norsk lov og regelverk, vil bli en del av EUs CFP – selv om regelverket egentlig tilhører andre sektorområder.

Vi tar med en del eksempler fra den fiskeripolitiske pakken som kom i 2023, der mye er dekket i tidligere nyhetsbrev, men der også denne pakken danner grunnlaget for beslutningen om å revidere CFP. I februar 2023 presenterte EU-kommisjonen en tiltakspakke for å forbedre bærekraften og motstandskraften til EUs fiskeri- og havbrukssektor. Den inneholder fire elementer:

1. Melding om hvordan den felles fiskeripolitikken fungerer

Meldingen «Den felles fiskeripolitikken i dag og i morgen» vurderer hvordan den felles fiskeripolitikken fungerer, 10 år etter den siste reformen i 2013.

- Fiskeri, akvakultur og marine økosystemer: overgang til ren energi og økosystembeskyttelse for mer bærekraft og motstandskraft (pressemelding)
- Spørsmål og svar om den felles fiskeripolitikken i dag og i morgen
- Faktaark om tiltak for bærekraftige og robuste fiskerier, akvakultur og marine økosystemer

Foto: Simo Räsänen via [Wikimedia Commons](#) (CC BY-SA 4.0)

2. Beskyttelse av marine økosystemer

EUs handlingsplan: Beskyttelse og gjenoppbygging av marine økosystemer for bærekraftige og motstandsdyktige fiskerier er en del av Kommisjonens innsats for å oppnå en mer konsistent gjennomføring av EUs miljøpolitikk og den felles fiskeripolitikken med dens tre bærekraftspilarer – miljømessig, økonomisk og sosial.

- Spørsmål og svar om handlingsplan for å beskytte og gjenopprette marine økosystemer for bærekraftige og robuste fiskerier
- Handlingsplan: Beskytte og gjenopprette marine økosystemer for bærekraftige og robuste fiskerier

3. Energiomstilling i EUs fiskeri- og akvakultursektor

Kommisjonen foreslår å reducere avhengigheten av fossilt brensel og sikte mot klimanøytral fiskeri- og havbrukssektor, i tråd med en av ambisjonene i European Green Deal om å oppnå klimanøytralitet i EU innen 2050. Den foreslår tiltak for å akselerere energiomstillingen, ved å **forbedre drivstoffeffektiviteten og bytte til fornybare, lavkarbon kraftkilder**.

- Spørsmål og svar om energiomstillingen i EUs fiskeri- og akvakultursektorer
- Muligheter og eksempler for energiomstilling i fiskeri- og havbruksnæringen

4. Felles markedsordning

Kommisjonen gjør opp status over gjennomføringen av den reformerte markedspolitikken.

- Spørsmål og svar til rapporten om den felles markedsordningen for fiskeri- og akvakulturprodukter

Disse tiltakene vil bli implementert sakte, og uavhengig av revideringen av CFP, for å hjelpe industrien med å omstille seg, mens "Pakten for fiskeri og hav" skal bidra til å håndheve CFP. Forslagene tar også sikte på å gjøre næringen mer attraktiv for yngre arbeidstakere.

Mot slutten av 2024, eller tidlig i 2025 kommer neste høringsrunde mht CFP.

Et godt eksempel på hvordan EUs sektorovergripende, nye lovverk, vil ha innvirkning på norsk fiskeriforvaltning: Naturrestaureringsloven

Naturrestaureringsloven, som vi har nevnt i tidligere nyhetsbrev, ble på forsommeren vedtatt. Dette har vært et meget kontroversielt lovforslag, som ble den siste loven som endelig ble vedtatt i Fit for 55 – den pakken med forordninger og direktiver som skal sørge for at EU og EØS – landene klarer å kutte klimagassutslippene med 55 % innen 2030.

Det er innholdet i denne loven som har medført streiker i europeisk fiskerinæring (våren 2023), og at bønder i ulike EU-land har sperret av hovedsteder, og spredd møkk, med sine traktorer. Det har også vært svært vanskelig å komme til politisk enighet om loven, men til slutt gikk den gjennom. Loven er nå innført i EU, mens for Norges del må vi vente til saken er traktert gjennom EFTA-systemet (med endelig avklaring om den er såkalt EØS-relevant) og EØS-komiteen, og sluttbehandlet i Stortinget.

Mye kan sies om loven, men som et overordnet mål skal medlemsstatene iverksette restaureringstiltak i minst 20 % av EUs landområder og 20 % av havområdene innen 2030. Innen 2050 bør slike tiltak være på plass for alle økosystemer som trenger restaurering. I dette ligger også begrunnelsen for forbud mot fiske i gyte- og oppvekstområder for fisk. Som vi tidligere har påpekt i disse nyhetsbrevene: Lofotfisket står lagelig til for hugg, ikke nødvendigvis pga. forbud, men også fordi konsumentene i EU blir mer og mer bevisst på sporbarhet og hvor maten de spiser kommer fra.

Videre, så skal loven også bidra til å gjenopprette EUs biologiske mangfold og stoppe ytterligere tap av biologisk mangfold. Loven skal i tillegg gjøre at vi tilpasser oss klimaendringene, og forbedre matsikkerheten i EU.

Hvis du vil lese mer om loven, finner du det [her](#).

Norge og EU undertegnet avtale om 12 tollfrie importkvoter

Norge og EU undertegnet avtale om 12 tollfrie importkvoter

Den 16. september kunne Nærings- og fiskeridepartementet melde at Norge, Island, Liechtenstein og EU nå har undertegnet avtalen om en ny periode med EØS-midler. EØS-midlene er Norges bidrag til å utjevne sosiale og økonomiske forskjeller i Europa. I tillegg skal midlene bidra til å styrke samarbeidet mellom Norge og mottakerlandene.

Vi har i tidligere nyhetsbrev skrevet om at Norge ville bruke forhandlingene om disse midlene som brekkstang for bedre markedsadgang for norsk sjømat. Dette har en altså fått til: Som del av avtalen skal EU åpne 12 tollfrie importkvoter for norsk sjømat.

Avtalen om importfrie kvoter har en varighet fram til 2028, evt. 2030 om nødvendig, men NFD sier ikke noe om hvilke fiskeslag / sjømatprodukter de tollfrie kvotene gjelder for.

Les mer på [NFDs hjemmesider](#).

Foto: Gorm Kallestad / NTB / Foto: NTB

Revisjon av EUs verktøy for håndtering av ikke-bærekraftig fikse på fellesbestander i ikke-EU-land?

Din avsnestekt Den 13. september foreslo Kommisjonen å endre vilkårene for å identifisere land som tillater ikke-bærekraftig fiske på fellesbestander. Land som blir funnet skyldig i dette kan bli sanksjonert av EUs restriktive tiltak, inkludert importforbud. Innføringen av dette avhenger selvsagt om Europaparlamentet og Rådet for den europeiske union stiller seg bak Kommisjonens forslag – noe de trolig gjør.

Mekanismen tar sikte på å styrke den langsiktige bærekraften til felles fiskebestander. Det skal bidra til å motarbeide overfiske, som utgjør en alvorlig trussel mot marine økosystemer, biologisk mangfold og livsgrunnlaget til kystsamfunn. Den tar også sikte på å sikre rettferdig konkurranse mellom aktører i EU og i land utenfor EU.

Du kan lese mer om saken i [Fishing Daily](#), og hva Kommisjonen skriver om saken [her](#).

Dårlig stelt i Østersjøen

Den 4. september offentliggjorde Kommisjonen den [andre rapporten](#) om gjennomføringen av den flerårige planen (MAP) for forvaltning av fiskeriene i Østersjøen.

Ifg. Kommisjonen er tilstanden i Østersjøens økosystem generelt dårlig - noe som fører til forverring av fiskebestandene, og som gjør implementeringen av MAP stadig mer utfordrende. Det er indikasjoner på feilrapportering av fangst av pelagiske arter, noe som kan svekke nøyaktigheten i bestandsvurderingen og bidra til overfiske.

Like før fremleggelsen av denne rapporten kom også Kommisjonen med sine forslag til fiskekvoter i Østersjøen. Disse finner du [her](#).

Kunstig intelligens for å oppnå bærekraftige fiskerier?

Lurer du på hvordan kunstig intelligens (AI) kan bidra til å oppnå bærekraftige fiskerier? Da kan du delta på det årlige [fiskerivitenskapelige seminaret](#), arrangert av EUs Generaldirektorat for maritime saker og fiskeri (DG Mare), den 25 september 2024. Påmelding og mer informasjon om arrangementet finner du i lenka over.

Rapport om tekniske tiltak for bærekraft

I slutten av juli 2024 publiserte Kommisjonen en [rapport om gjennomføring av tekniske tiltak](#) for å beskytte fiskeressurser og marine økosystemer. Rapporten viser at tekniske tiltak bidrar til bærekraftig forvaltning av fiskeriene ved å minimere den negative innvirkningen fiskeriene har på marint biologisk mangfold og økosystemer, inkludert:

- Bruk av innovative fiskeredskaper og -metoder
- Fastsettelse av minstemål for ulike fiskearter for å beskytte ungfisk og gjøre det mulig for bestandene å ta seg opp igjen
- Begrensning eller forbud mot fiske i visse områder eller perioder

Mye mer om saken finner du [her](#).

Foto: Cornelius Poppe, NTB

Finansiering av nye prosjekter under EU Mission "Restore our Ocean and Waters"

Finansiering av nye prosjekter under EU Mission "Restore our Ocean and Waters"

I juli ble 26 nye prosjekter annonsert under EUs oppdrag for å restaurere hav og vann. Med en finansiering på 126,9 millioner euro, er målet å styrke beskyttelsen av biologisk mangfold i havområder som Atlanterhavet og Arktis, forbedre energisparing i små fiskebåter, og integrere sosio-økologiske modeller for bedre datastyring i havområder. Prosjektene inkluderer også tiltak for å fremme bærekraftig sjømatkonsum

Du kan lese mer om saken [her](#).

Euronews OCEAN – om marine hetebølger

Som nevnt over, har det vært hete tider i sommer, både i nord og sør i Europa. Disse hetebølgene rammer både land og hav. Euronews OCEAN er nå ute med en ny episode med dette som tema. Når havtemperaturene slår nye rekorder, truer dødelige marine hetebølger økosystemer, fiskeriene, akvakultur og turisme over hele Europa. I [denne episoden](#) dykker de ned i det østlige Middelhavet med noen forskere fra Kypros for å se på virkningen av marine hetebølger, og for å vurdere mulige løsninger. De besøker også Mercator Ocean International - en partner i European Space Agencys CAREHeat-prosjektet - der satellittdata brukes til å modellere og forutsi marine hetebølger på global basis.

Nedgang i britiske og EU-fiskelisenser i britiske farvann siden 2021

Hvis dette er av interesse, kan du lese mer om saken [her](#).

Dansk fravær i forhandlingene mellom EU og Norge uroer produsentorganisasjoner

Dette kan du lese mer om i [Fishing Daily](#).

Kommisjonens forslag til fiskekvoter for 2025 i Middelhavet og Svartehavet

Forslaget, som det politisk skal forhandles om, finner du [her](#).

Kommende høringer

[Common fisheries policy – evaluation \(europa.eu\)](#)

Ny høring, etter den nylig avsluttede evalueringen av nåværende CFP, er ventet i slutten av 2024

[Deep-sea fishing – list of vulnerable ecosystems \(amendment\) \(europa.eu\)](#)

[Managing fisheries – updated rules \(technical measures\) \(europa.eu\)](#)

[Fishing authorisation for deep-sea stocks in the north-east Atlantic \(europa.eu\)](#)

[Deep-sea fishing – list of vulnerable indicator species \(europa.eu\)](#)

[Fisheries conservation measures in the North Sea – update \(europa.eu\)](#)

[Sustainable imports of fishery products under the EU Autonomous Tariff Quota Regulation \(europa.eu\)](#)

[Illegal, unreported and unregulated fishing – identification of non-cooperating non-EU countries \(europa.eu\)](#)

Arrangementer

Det foregår stranddrydding over en lav sko i Europa. Det er bare å hive seg med! En av dem er:

#Make EU Blue

- **Dato:** 21. september 2024
- **Sted:** Brussel, Belgia

2024 Fiskerivitenskapelig seminar - Kunstig intelligens

- Onsdag 25 september 2024,
- Brussel, Belgia

Det felles informasjonsdelingsmiljøet for det maritime domenet (CISE) - høynivåarrangement

- Torsdag 17 oktober 2024
- Brussel, Belgia

European Ocean Days 2025

- Mandag 3. mars - fredag 7. mars 2025,
- Brussel, Belgia

Følg oss også i sosiale medier og våre nettsider for oppdateringer!

Har du arrangement du vil ha med på lista? Ta kontakt!

Vil du ikke motta vårt nyhetsbrev? Send en epost til nils@northnorway.org